

“Aquell 31 de maig de 1938 ens van matar una mica a tots!”

Granollers, 31/5/1938, 9:05 hores.

G—Recordo que era un vailet de calça curta; tenia 9 anys i era a la cua de racionament de les faves del Sindicat dels Pagesos del carrer Sans a l'espera que em toqués el torn. Fèiem tots cua al carrer quan vaig veure passar de refiló els cinc avions feixistes. De cop... vaig sentir un gran soroll i un dels guàrdies d'assalt em va enviar cap a casa. Vaig escoltar que algú deia: A la Porxada hi ha moltes víctimes!”. I em va entrar por, ja que la meva mare Rosa, havia anat a comprar a la plaça.

—9:09 h.

—En comptes d'anar-me'n a casa, vaig agafar pel carrer Agustí Vinyamata i vaig anar cap a la carretera: un tros de la Fonda Europa era a terra; cal Sentí estava ensorrat; el quiosc dels diaris havia desaparegut... Vaig veure els primers morts i ferits, sobretot a l'oficina municipal que hi havia al davant de la Fonda, dedicada a la renovació de les cartilles de racionament, on hi havia gent de la Garriga, de Canovelles... Allà els van massacrar.

—9:12 h.

—Vaig travessar tot allò ple de morts i ferits i... cap a la plaça de la Porxada! Vaig entrar pel carrer de Sant Roc, per la part de l'Escola de Música, i vaig veure un panorama desolador: la meitat del monument era a terra; hi havia molts morts, ferits que cridaven...

—9:14 h.

—Durant una bona estona vaig estar buscant la meva mare, anant amunt i avall. Vaig caure en entrebancar-me amb les pedres i els cossos que hi havia i que eren plens de sang... Tothom anava brut... I es sentia també una mena d'olor molt forta i estranya que et tapava... Allò era un caos total.

—9:20 h.

—A mida que anaven desenterrant i treient els morts els arrencaven a la paret de can Piguillem. La majoria dels cossos estaven mutilats. La metralla de les bombes en lloc d'anar enlaire s'escampà i agafà més gent. Els ferits que es podien bellugar anaven directament a les farmàcies de can Gasset,

can Parera, ca l'Arimany, can Rahola..., que es van quedar sense existències. Els de la Creu Roja es veien col·lapsats i feien el que podien, portaven la gent a l'Hospital en cotxes, lliteres... Els morts, més tard, foren traslladats al cementiri i enterrats molts d'ells en una fossa comuna.

—9:45 h.

—Hi havia també un carro en el qual dipositaven tots els trossos dels cadàvers i la gent, quan trobava un cos mutilat d'algun familiar, havia d'anar allà, mirar, agafar... El mestre Ruera s'hi va trobar. Era tant dantesca el panorama que encara em costa parlar, ja que allò ultrapassava tothom.

—9:58 h.

—Brut, ple de sang i després de constatar que la meva mare no hi era, vaig marxar cap a casa, on la vaig trobar, ja que tot i ser a la Porxada en el moment del bombardeig, no li havia passat res, i havia marxat de pressa per anar a buscar a l'escola el meu germà.

—10:05 h.

—En veure'm brut, la mare em va rentar bé al safareig i va decidir tallar-me els cabells, ja que la pinta no passava de cap de les maneres degut a la pols... També em van dur a cal metge per si tenia alguna cosa... Quan vaig anar a dormir, em va venir a la ment, tot aquell espectacle: uns anaven esbarats d'un lloc a l'altre cridant sense parar...; altres ploraven i caminaven que semblava que anaven d'esma... Van ser un somni que no em va deixar durant molt de temps, i quan encara hi penso...

—**Granollers, 31/5/2008, 9:05 hores.**

—Han passat 70 anys de molts silencis. Massa silencis. A la nostra família van morir el cosí Esteve Garrell, a la carretera, i la cosina Francesca Magria, a la Porxada. I també molts amics com el músic Lluís Rovira... Tots ells mereixen ser recordats i homenajats. Aquell 31 de maig de 1938, a Granollers, ens van matar una mica a tots! Que no torni a passar mai més.

PACO MONJA

Enric Pey i Ruffi (Granollers, 10-10-1928). Músic. Forma part, musicalment, d'una llarga i reconeguda saga familiar representada pel seu avi Enric (1876-1943); el seu pare, Lluís Pey i Castelló (1903-1971), i el seu oncle Víctor (1910-1992). Pel que fa a la seva experiència professional, cal destacar que el jove que es matriculà a l'Escola Municipal de Música i que va fer classes amb el mestre Josep M. Ruera, formà part de diferents grups i formacions com l'Orquestra Selecció de Granollers, Els Verds de Mataró, La Lira de Sant Celoni i Florida i Fantasio de Barcelona, tot tocant el saxofon, el clarinet i la tenora, viatjant per tot Europa. Durant un temps va ser president del Sindicat Professional de Músics del Vallès Oriental. Políticament, sempre s'ha mostrat partidari de les idees d'Esquerra Republicana de Catalunya, i ha format part de les llistes municipals d'aquest partit a Granollers gairebé des de les primeres eleccions democràtiques. És soci de l'Agrupació Sardanista Granollers (autor de moltes biografies de músics que seria bo veure publicades), d'AGEVO, del Casal de la Gent Gran... Aquests dies participa activament com a ciutadà dels actes institucionals organitzats des de l'Ajuntament per commemorar el 70è aniversari del bombardeig de Granollers el 31 de maig de 1938, uns fets que va viure intensament, ja que era a una de les cues de racionament per comprar aliments. L'Enric, és vidu de Maria Camps i Angelina Riera, i té quatre fills: els bessons Montserrat i Enric de 50 anys, Jordi de 47 i Lluís de 43. ♦

Xavier Solanas

ENRIC PEY

TESTIMONI DEL BOMBARDEIG DE GRANOLLERS